

Α.Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ ΛΥΣΙ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΣΤΟΝ ΒΑΛΚΑΝΟΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η ιστορία κινείται βάσει χωρολογικών δεδομένων και αλλοίμονο σε εκείνη την ηγεσία που στρέφεται για λόγους εσφαλμένης αντιλήψεως του *εθνικού* συμφέροντος εναντίον των απαιτήσεων του χώρου της *χώρας* της. Στην ιστορία και στην κοσμική πραγματικότητα, το σφάλμα εφελκύει "κατά την του χρόνου τάξιν" την φυσική διόρθωσί του, που εμείς οι άνθρωποι καλούμε τιμωρία. Το κάθε τι έχει συνέπειες αναπόφευκτες - το σωστό αγαθές, το λάθος βλαπτικές. Έχομε ευθύνη των επιλογών μας σαν άτομα ή σαν ηγεσίες, και ανταπόδοσι ανάλογη για τις επιτυχίες και τις αποτυχίες. Χωρίς αυτήν την τάξι, ο κόσμος θα ήταν ένα χάος τυχειοτήτων, ανάξιο να το ζη κανείς.

Ο ΒαλκανοΜικρασιατικός χώρος είναι πεδίο ύψιστης γεωπολιτικής ενότητας. Έχει να επιδείξη πολιτιστική "κοινή" για διάστημα πάνω από δυόμισυ χιλιάδες έτη και πολιτικοϊστορική ολοκλήρωσι σχεδόν δύο χιλιετιών. Το μακρότατο αυτό περιφερειακό ιστορικό ολοκλήρωμα αποτελεί μια ανεξάντλητη υποκείμενη δεξαμενή κοινότητας. Το μέγα συνεργειακό δυναμικό του είναι συνεχώς ενεργό για την μέγιστη διάρκεια της γνωστής ιστορίας του χώρου, διακόπτεται δε σπανιώτατα, και μόνον όταν η πολιτική οργανωτική αρχή που τον συνέχει χάνει την ισχύ της. Το φαινόμενο αυτό της ενοποιητικής υφέσεως έχει συμβή τρεις μόνον φορές στην μακραίωνα ιστορία μετά τον Μ. Αλέξανδρο. *Πρώτον*, στις διαμάχες των Μεγάλων Δυνάμεων των Ελληνιστικών Χρόνων μέχρι την ηγεμονική υπερίσχυσι της Ρώμης στα μισά του δευτέρου αιώνας προ Χριστού. *Δεύτερον*, κατά την περίοδο της παρακμής και διαλύσεως του Βυζαντίου, από τα μέσα του 12ου έως τα μέσα του 14ου αιώνα μετά Χριστόν. Και τέλος *τρίτον*, κατά την διάρκεια της αποσυνθέσεως της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και μετά, από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα. Οι περίοδοι αυτοί αποσυντονισμού του πεδίου διαρκούν περίπου 150, 200 και 170 έτη αντιστοίχως.

Βραχείες φάσεις αποσυνθέσεως εγγραφόμενες σε ένα σταθερό, καθοριστικό πλαίσιο συνθέσεως υποδηλώνουν ότι οι διαλυτικές εποχές του χώρου είναι κατά βάθος, ή γίνονται στο τέλος, ανταγωνισμοί κυριαρχίας του ολοκληρώματος, και όχι πραγματικά διασπαστικοί αγώνες. Αντιπαλεύουν τότε αντικειμενικά διαφορετικές οργανωτικές αρχές για την ενότητα του πεδίου, και η κρίσις του ανταγωνισμού των οδηγεί τελικά σε νέο ευσταθές ολοκλήρωμά του. Οι

περίοδοι αυτοί είναι, φυσικά, περίοδοι αστάθειας και πολλαπλών πολεμικών συρράξεων.

Η ενότητα του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου είναι *γεωπολιτική ανάγκη* και *πολιτιστικό δεδομένο*. Η ροπή ολοκληρώσεώς του είναι η δεσπόζουσα μακροϊστορική παράμετρος των εξελίξεων σε αυτό. Η προβολή *εθνοφυλετικών*, *γλωσσικών* ή και *θρησκευτικών* διαφοροποιήσεων ως διαιρετικών αρχών του χώρου, είναι σύμπτωμα φάσεως αποσυντονισμού, και δεν εκφράζει την θεμελιωδη πραγματικότητα του πεδίου. Απόδειξις ο πολυεθνικός, πολυγλωσσικός και ακόμη πολυθρησκευτικός χαρακτήρ μακραιώνων ενοποιήσεων του χώρου. Ο χαρακτήρ αυτός ακριβώς εξηγεί τον εθνολογικό, γλωσσικό και θρησκευτικό πολυμερισμό και αλληλοπεριχώρησι που καθιστούν εντονώτερη την διαμάχη και περιπλοκώτερη την αναζήτηση λύσεως κατά την φάσι του πολιτικοϊστορικού κατακερματισμού. Αλλά η εθνική, γλωσσική και θρησκευτική διαφορότης είναι συμβατή με τα μακρόχρονα ευσταθή ολοκληρώματα του χώρου, γιατί εντάσσεται στην υπερισχύουσα χωρολογική ενότητα, την γεωπολιτική και πολιτιστική λογική του πεδίου. Οι λαοί και πληθυσμοί του χώρου έχουν πολύ βαθύτερα και ισχυρότερα που τους συνδέουν, παρά που τους διαφοροποιούν. *Οι εθνοφυλετικές και θρησκευτικές τους διαμάχες υποτάσσονται στους γεωπολιτικούς και πολιτιστικούς δεσμούς.*

Ο ΒαλκανοΜικρασιατικός χώρος εισήλθε στην τελευταία φάσι αστάθειας με την προϊούσα αποδυνάμωσι και τον συνεπακόλουθο διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Μετά την κατάρρευσί της οι αντιπαλότητες του χώρου μετέπεσαν από φυγόκεντρες τάσεις διασπάσεως σε *de facto* ροπές ανταγωνισμού για μεγαλύτερη κυριαρχία επί του όλου πεδίου των κρατών-κέντρων που προέκυψαν από την κατάτμησι της Αυτοκρατορίας, ενώ ταυτοχρόνως άρχισαν και οι προσπάθειες συγκλίσεως και συνεργείας των. Και οι δυο αυτές φαινομενικά αντιφατικά δράσεις εκφράζουν την ίδια διαδικασία συμπίξεως νέου ολοκληρώματος του χώρου. Στην φάση που είμαστε, βεβαίως, ολοκλήρωμα σημαίνει *στρατηγική σύμπτωσι, πολιτιστική διαπερατότητα και στενή οικονομική συνεργασία.*

Οι συνθήκες έχουν εσωτερικά ωριμάσει για το ΒαλκανοΜικρασιατικό Ολοκλήρωμα, έστω και μέσα από γενναία αναδόμησι της οργανώσεώς του αν χρειασθή. Η βασική του ροπή ολοκληρώσεως ενεργοποιούμενη τείνει να συνδιατάξη το πεδίο. *Πάντα στις ολοκληρώσεις χρειάζεται μια διαφορική ώθησις, μια ευεργετική βία, για να εκδηλωθή σε όλη της την δυναμική η υποκείμενη φυσική πραγματικότητα.* Αυτή είναι η βαθύτερη θετική σημασία της πολεμικής επεμβάσεως στην Γιουγκοσλαυία. Εκτοπίζονται τα εθνικιστικά και φουνταμενταλιστικά αίτια ανασχέσεως της φυσικής διαρθρώσεως του πεδίου (τα οποία διαστρέφουν τις υπάρχουσες εθνικές και θρησκευτικές διαφορότητες εις φράγματα εχθρικής

ανεπικοινωνησίας παρά την ουσιαστική συνοικείωσί των), υπέρ των χωρολογικών και πολιτιστικών δομών, που λειτουργούν σαν ακατάβλητοι, διαχρονικοί μηχανισμοί συνοχής.

Οι συνθήκες έχουν και εξωτερικά ωριμάσει για το ΒαλκανοΜικρασιατικό ολοκλήρωμα.

Το σύστημα ισορροπίας περισσότερων ή δυο δυνάμεων έχει οριστικά παρέλθει και ο κόσμος έχει εισέλθει στην μονοπολική, ηγεμονική φάσι δομήσεως της αρχιτεκτονικής του. Το σύστημα ισορροπίας τείνει να διασπά τα γεωπολιτικά ενιαία περιφερειακά πεδία κατά τις γραμμές επιρροών των μεγάλων δυνάμεων του συστήματος. Τελευταίο παράδειγμα ήταν το Σιδηρούν Παραπέτασμα στον ΒαλκανοΜικρασιατικό Χώρο. *Αντιθέτως, ένα μονοπολικό σύστημα ευνοεί την ολοκλήρωσι των φυσικών ενοτήτων που συντονίζονται ενεργά προς το οικουμενικό πεδίο.* Στην παρούσα μάλιστα κατάσταση του Κόσμου, το μονόπολο εκφράζει την δυναμική της ανακαινίσεως, την αρχή της δημιουργικής ελευθερίας, συνεπώς την πραγματικότητα της φυσικής αποκαταστάσεως, την ανεμπόδιστη ενέργεια κάθε οντότητας για το βέλτιστο και μέγιστο της αυτοπραγματούσεως και λειτουργικότητός της μέσα σε ανοικτούς ορίζοντες δυνατοτήτων, ανταγωνισμών, επιρροών και αλληλεπιδράσεων. Γι' αυτόν επιπρόσθετα τον λόγο το αναδομούμενο παγκόσμιο σύστημα σήμερα θα παρακολουθή προσεκτικώτερα τις φυσικές γραμμές των επί μέρους δυναμικών περιφερειακών πεδίων. *Η φυσική δομή της αρχιτεκτονικής ενός οικουμενικού πεδίου συνολικά και κατά τόπους απαιτεί, άλλωστε, την ελάχιστη ενέργεια συντηρήσεώς της ενώ προσφέρει την μεγιστη ενέργεια στην απόδοσί της.* Η φυσικότης των περιφερειακών οργανώσεων είναι επομένως και καθ' εαυτή ζωτικό συμφέρον του Ηγεμονικού Κέντρου του Μονοπόλου, πέραν των ειδικωτέρων γεωστρατηγικών λόγων που κατά περίπτωσι αυξάνουν το βάρος τέτοιων φυσικών ολοκληρωμάτων. *Την αρχή της νομιμότητος συμπληρώνει η αρχή της φυσικότητος. Γιατί σκοπός δεν είναι ο τύπος της μορφής αλλά η δύναμις της ουσίας και το έργο της ικανότητος.* Και η φυσικότης ενίοτε χρειάζεται βία για να αποκατασταθή, εάν αρτισκληρωτικές δομές παρωχημένης σημασίας και τωρινής αναποτελεσματικότητος εμποδίζουν συστηματικά την ελεύθερη δράσι της δημιουργικότητος καταστέλλοντας τον δυναμισμό της.

Η φυσική ροπή του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου είναι κεντρομόλος. Η παγκόσμιος Ηγεμονική Δύναμις έχει γενικά και ειδικά ζωτικά συμφέροντα για την ολοκλήρωσί του. Το θεμελιώδες ζωτικό συμφέρον του χώρου είναι η ολοκλήρωσίς του. Ένα ζωτικό συμφέρον της Ηγεμονικής Δυνάμεως είναι η ολοκλήρωσίς του. Είναι προφανές ότι η ολοκλήρωσις θα πραγματωθή - βραχυπρόθεσμα μάλιστα εφ'

όσον υπάρχει (και υπάρχει) μείζων περιφερειακή δυναμική που μπορεί και θέλει να αναλάβει το κύριο έργο οργανώσεως των εξελίξεων. *Το βασικό κριτήριο διακρίσεως και επιτυχίας στις στρατηγικές των Δυνάμεων του χώρου είναι το κατά πόσο συνεργούν ή αντιτίθενται στην διαδικασία οργανώσεώς του.*

Κρινόμενη από αυτήν την βασική σκοπιά, η Σερβική πολιτική, όπως έχω εξηγήσει και σε πρόσφατη συνέντευξί μου, είναι αποσταθεροποιητική του πεδίου. Το πρόβλημα εστιάζεται στην άρνησι αποτελεσματικής συνυπάρξεως και συνεργασίας των ορθοδόξων σερβικών προς τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς της Βοσνίας και του Κοσσόβου σαν αποτέλεσμα της φουνταμενταλιστικής πολιτικής της Σερβικής ηγεσίας. Αυτό σημαίνει ότι μία θρησκευτική και εν μέρει εθνική διαφορά αίρεται τεχνητά για λόγους υποτιθεμένου *εθνικού* συμφέροντος υπέρ την γεωπολιτική δυναμική και την πολιτιστική "κοινή" της. Εδόθη ικανός χρόνος και μεγάλη ανοχή στην Σερβική ηγεσία ώστε να προσαρμοσθή στην αντικειμενική πραγματικότητα μετά το φουνταμενταλιστικό εθνικιστικό ιδεολόγημα που υιοθέτησε το 1989 και εφήρμοσε ωμά εν συνεχεία (όσο το δυνατόν περισσότερο εθνικό έδαφος, εν ανάγκη όσο εθνικά "καθαρώτερο" γίνεται). Ο λόγος της αναμονής και ανοχής συνδέεται με το γεγονός ότι μια ισχυρή Σερβία σωστά προσανατολισμένη προς την κυριαρχούσα δυναμική του ευρύτερου χώρου της αλλά και του παγκόσμιου συστήματος θα ήταν αναμφισβήτητα σημαντικός σταθεροποιητικός παράγων της περιοχής. Αλλά η ηγεσία δεν ανταπεκρίθη στο πραγματικό συμφέρον της *χώρας* εν ονόματι *εθνικών* (και προσχηματικά *θρησκευτικών*) ιδεοσχημάτων. Πρόκειται για θεμελιώδες λάθος. Γιατί η αθέτησις των χωρολογικών και πολιτιστικών δεδομένων και η βλάβη των συμφερόντων του γεωπολιτικού χώρου και της "κοινής" του, συνεπιφέρουν εν καιρώ απaréγκλιτα βαρύτατες απώλειες στα εθνικά κεκτημένα - και εμμέσως στην θρησκευτική ιδεολογία εάν αυτή συνδεθή υπερμέτρως προς τις *εθνικές* παραμέτρους της αντί της *χωρολογικής* βάσεώς της και της *ευρύτερης* έως *οικουμενικής* εμβελείας της. Αυτό ακριβώς συμβαίνει στην Σερβία τώρα: απολαμβάνει την φυσική και οδυνηρή συνέπεια της α-τόπου στρατηγικής της ηγεσίας της. Αυτή όχι μόνον δεν αξιοποίησε το "δώρο" της Συμφωνίας Dayton, αλλά κατέστησε σαφές ότι θα επανελάμβανε το ίδιο εθνικιστικό εγχείρημα, που επεχείρησε στην Βοσνία, και στο Κόσσοβο. *Τον βιασμό της εσωτερικής λογικής του πεδίου ανέλαβαν να διορθώσουν (όπως edικαιοούνται) οι Η.Π.Α. ως Ηγεμονική Δύναμις της οποίας επίσης τα συμφέροντα και η οικουμενική ιδεολογία παρεβιάζοντο.* Το καθεστώς του Βελιγραδίου κρατεί εγκλωβισμένους τους λαούς της Νέας Γιουγκοσλαβίας σε ένα κλειστό συγκεντρωτικό σύστημα αυστηρά ελεγχόμενης ατομικής και θεσμικής δραστηριότητας, με τους μηχανισμούς διαπλοκής και απόλυτης εξαρτήσεως από την πολιτική εξουσία. *Η σύμπτωσης επί τω αυτώ εσωτερικής περιφερειακής*

φυσικής ροπής, παγκόσμιας τάξεως και αξιολογίας, και Ηγεμονικού συμφέροντος είναι ακατανίκητος. Οι σχετικές εξελίξεις δεν είναι πλέον αναστρέψιμες. Ο ρόλος της Σερβίας στην ΒαλκανοΜικρασιατική αναδόμησι θα μειωθεί δραματικά. Η ημέρα του λογαριασμού για τις εσφαλμένες στρατηγικές της ηγεσίας της έφθασε. Το καλύτερο για την χώρα είναι δραστική αλλαγή ηγεσίας και πολιτικής για να περισωθή την ύστατη στιγμή ό,τι είναι δυνατόν.

Οι ομοιότητες *mutatis mutandis* της Ελληνικής προς την Σερβική πολιτική είναι, δυστυχώς, χτυπητές και αποφασιστικές. Το κύριο θέμα είναι η διάθεση απομονωτισμού, η στάσις αποκοπής από την δυναμική των εξελίξεων, η περιχαράκωσις προς περιφρούρησι αγόνων τύπων, ανενεργών ταυτοτήτων και συγκεχυμένων ουσιών. Εν προκειμένω, η Ελλάδα δρα ανασταλτικά στην διαδικασία ολοκλήρωσεως του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου και ως εκ τούτου αποτελεί de facto αποσταθεροποιητή του. Είναι χαρακτηριστικό ότι κύριος άξων της στρατηγικής της είναι η καθολική αντιπαράθεσις προς την Τουρκία, σύμμαχο χώρα στο ίδιο σύστημα ασφαλείας το Ν.Α.Τ.Ο. και ουσιώδες μέρος του κοινού γεωπολιτικού χώρου. Εμπλέκεται μάλιστα επίσης για πολιτικούς σκοπούς και η θρησκευτική διαφορότης, όπως και στην περίπτωση της Σερβίας. Τα υποτιθέμενα εθνικά συμφέροντα έχουν οδηγήσει την χώρα σε μία ά-τοπο χωρολογική μετάστασι, κατά την ιδεοληψία της ηγεσίας της, βεβαίως, και όχι κατά την αδήριτο πραγματικότητα. Η Ελλάς συμπεριφέρεται αρνητικά προς τον πραγματικό, οικείο χώρο της και υπέρ ενός χώρου (του Ευρωπαϊκού) ο οποίος ουδέποτε ολοκληρώθηκε ευσταθώς στην Ιστορία και δεν μπορεί να ολοκληρωθή ουσιαστικά, ιδίως μάλιστα στην σημερινή κατάσταση του κόσμου. Παραβιάζονται έτσι τα απτά γεωστρατηγικά συμφέροντα της χώρας και η σαφής πολιτιστική ταυτότης της, προς χάριν νεφελωδών εθνικών δικαίων με τα οποία συναρτώνται πάλιν, ως μη έδει, ασύνδετες θρησκευτικές δικαιώσεις. Πραγματικό ζωτικό συμφέρον της χώρας είναι η ολοκλήρωσις του ΒαλκανοΜικρασιατικού χώρου και η δραστική συμμετοχή της στις διαδικασίες οργανώσεως και αναδομήσεώς του με σκοπό την ύψιστη δυνατή ενεργοποίησι του υποκείμενου δυναμικού του. Αυτό περνά απαραίτητα, όπως έχουν τα πράγματα (και περισσότερο μετά την ατυχή αλλά αναγκαία υποβάθμισι της Σερβίας), κυρίως από μια συνολική στρατηγική συνεργασία με την Τουρκία. Πρώτιστο ζωτικό συμφέρον της χώρας είναι επίσης ο άριστος συντονισμός του περιφερειακού πεδίου προς το παγκόσμιο μονοπολικό πεδίο της Ηγεμονικής Δυνάμεως, τόσο περισσότερο μάλιστα όσο η αξιολογική δυναμική του κλασσικού Ελληνισμού δρα στον πυρήνα του Αμερικανικού αξιολογικού συστήματος. Τα δυο θεμελιώδη συμφέροντα συνδυάζονται απολύτως. Πρόκειται επομένως για μια απόλυτο στρατηγική προτεραιότητα.

ή έμμεση
υπαγωγής
στάσης ή ως τον
status quo.

Αντιθέτως, το Ελληνικό Στρατηγικό Δόγμα παρέμεινε (και μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ενώσεως και την διάλυση του Ανατολικού Συνασπισμού) προσανατολισμένο στην ιδέα της μείζονος απειλής *εκ του εσωτερικού του γεωπολιτικού χώρου στον οποίο ανήκει η χώρα*. Εξακολουθεί να είναι πρωτίστως αρνητικό σε έναν Κόσμο πλεοναζούσης θετικότητας, κοσμογονικών αποδομήσεων και αναδομήσεων. Είναι "εκτός φάσεως", όπως όλος ο Νεοελληνισμός. Ο εκ Βορρά κίνδυνος έγινε κίνδυνος εξ Ανατολών. Με το γκρέμισμα του ψυχροπολεμικού τείχους εγείρετο νέο, σε εποχή μάλιστα κατ' εξοχήν ανοικτών ορίων και ελευθέρων δράσεων, αναδράσεων, αλληλεπιδράσεων. Υπάρχει πεδίο κοινό πλέον: ο απομονωτισμός υπό οιαδήποτε μορφή και προκάλυμμα είναι αδύνατος. Ο παραλογισμός της νέας *διαιρέσεως* του ενιαίου πεδίου, την οποία εισάγει το Στρατηγικό αυτό Δόγμα, καθίσταται εμφανέστερος από την επιπλοκή ότι ο θεωρούμενος ζωτικός αντίπαλος (αντίπαλος σε επίπεδο θεμελιώδους ζωτικού συμφέροντος) είναι μέλος της μοναδικής (από κάθε άποψη) πολιτικοστρατιωτικής Συμμαχίας ισχύος (του ΝΑΤΟ) που έχει απομείνει στην παγκόσμιο σκηνή με το νέο μονοπολικό σύστημα. Το παρόν Ελληνικό Στρατηγικό δόγμα δηλαδή: α) εισάγει νέα διαχωριστική τομή στην ΒαλκανοΑνατολία ευθύς ως ήρθη η προγενέστερη του Ψυχρού Πολέμου· και β) εισάγει τομή στην κυρίαρχη ασπίδα ασφαλείας του μεταψυχροπολεμικού συστήματος. *Το Δόγμα αυτό είναι καθ' εαυτό διπλά αποσταθεροποιητικό. Είναι άκρως επικίνδυνο για την χώρα*. Οι συνεχείς αποτυχίες της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και (αυτό που τις συνοδεύει) η βαθμιαία διολίσθησις της Ελλάδος προς τα κάτω στην κλίμακα ισχύος, είναι αποτέλεσμα σε τελευταία ανάλυση του Δόγματος εκείνου. Η χώρα έχει διαφύγει μέχρι στιγμής μαζικές καταστροφικές συνέπειες (αντιθέτως προς την Σερβία) διότι επικαλείται αντιφατικά αλλά επανειλημμένα την προστασία των Η.Π.Α. και την συμμετοχή της στη Συμμαχία, τα συμφέροντα των οποίων με την στρατηγική της αντικρούει.

Το Ν.Α.Τ.Ο. αποτελεί την μοναδική αποφασιστικής σημασίας ομπρέλλα προστασίας που υπάρχει στον κόσμο σήμερα. Το ηυξημένο γεωστρατηγικό βάρος του οφείλεται στο ότι κεφαλή του είναι η Ηγεμονική Δύναμις, οι Η.Π.Α. Σε ένα μονοπολικό σύστημα την έσχατη εγγύηση ασφαλείας παρέχει ο κεντρικός πόλος του συστήματος, όταν μάλιστα η εγγύηση κατοχυρώνεται θεσμικά σε μια Συμμαχία. *Ιδιαίτερα για την Ευρώπη, η αρχιτεκτονική ασφαλείας της περιοχής περιστρέφεται αποκλειστικά γύρω από το Ν.Α.Τ.Ο.* Ιδέες διαδόθηκαν κυρίως από το ΓερμανοΓαλλικό άξονα και υιοθετήθηκαν άκριτα από την Ελληνική ηγεσία, ότι η συμμετοχή στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, και η κινήσις προς ολοκλήρωσή της, θα προσφέρει στις χώρες της γηραιάς ηπείρου τόση σταθερότητα και ασφάλεια όση περιλαμβάνεται στην εγγύηση του άρθρου 5 του

Βιοραιοατλαντικού Συμφώνου. Τέτοιες ιδέες είναι ευσεβείς πόθοι ή εκφράσεις των συμφερόντων του Ευρωπαϊκού άξονα. Εν πάση περιπτώσει η διάψευσις των είναι πλέον καταγιριστική. *Δεν υπάρχει Ευρωπαϊκό Σύστημα Ισχύος, αλλά Αμερικανοκεντρικό Σύστημα Ισχύος στην Ευρώπη.* Όσο πιο Ευρωπαϊκή θα ήταν η αρχιτεκτονική ασφαλείας τόσο πιο ανίσχυρη θα απέβαινε. Εάν επρόκειτο το ΝΑΤΟ να αποκτήσει αποφασιστικώτερο Ευρωπαϊκό χαρακτήρα, θα απεδυναμούτο. Η ασφάλεια της Ελλάδος π.χ. μέχρι τώρα, παρά το θεμελιώδες σφάλμα της στρατηγικής της, οφείλεται στο ότι είναι χώρα μέλος του Ν.Α.Τ.Ο. και όχι στην συμμετοχή της στην Ε.Ε. *Οι Ευρωπαϊκές Χώρες ατομικά και συλλογικά έχουν ανάγκη τις Η.Π.Α. και το Ν.Α.Τ.Ο. περισσότερο από ό,τι οι Η.Π.Α. χρειάζονται τις Ευρωπαϊκές Χώρες και το Ν.Α.Τ.Ο.* Οι Η.Π.Α. προσέφεραν μεταπολεμικά στην Δυτική και Κεντρική Ευρώπη για την ανασυγκρότησι και ανάπτυξί της πολύ περισσότερα από το Σχέδιο Marshall: παρέσχαν σταθερότητα και ασφάλεια που δεν θα μπορούσαν οι Ευρωπαϊκές Χώρες μόνες τους να εξασφαλίσουν, και θα εχρειάζονταν την καταβολή τεράστιων ποσών ενεργείας για να την εξαγοράσουν. Η κατάσταση παραμένει η αυτή υπό τις νέες συνθήκες: η Ευρώπη κερδίζει ανυπολόγιστα από ~~το~~ Αμερικανοκεντρικό Σύστημα Ισχύος και την θεσμοθετημένη μορφή του, το Ν.Α.Τ.Ο. Το ότι παρ' όλα ταύτα εξακολουθεί να υστερή συγκριτικά σε δημιουργικότητα και επιδόσεις αποδεικνύει την διαρθρωτική ανεπάρκεια του Ευρωπαϊκού Μοντέλλου και την γενική και αμετάστροπτη παρακμή του. Ένας ακόμη λόγος για την αναποτελεσματικότητα του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Ελλάδος ως στρατηγικής *προτεραιότητος* της χώρας. Η Ελλάδα θα εχρειάζετο τεράστιες θυσίες για να εδραιώσει και μικρή ακόμη δόσι σχετικής ασφαλείας εκτός της Συμμαχίας της Ηγεμονικής Δυνάμεως. Μπροστά σε αυτό, οι εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τριτεύον θέμα.

Μετά την Αμερικανική νίκη στον Ψυχρό Πόλεμο, το Στρατηγικό Δόγμα του ΝΑΤΟ έμεινε μετέωρο. Ο επαναπροσδιορισμός του ωρίμασε και έγινε πλέον *de facto* με την στρατιωτική επέμβασι της Συμμαχίας στο Γιουγκοσλαβικό πρόβλημα. Σκοπός του ΝΑΤΟ παραμένει η αμυντική θωράκισις και ασφάλεια των μελών του. Η οργανωτική του δομή αντιστοιχεί προς την μορφή της Αθηναϊκής Συμμαχίας: έχει κεφαλή τις Η.Π.Α. *Θετική αποστολή του είναι η εμπέδωσις της, μόνης ευσταθούς, φυσικής τάξεως, στα διάφορα περιφερειακά πεδία (πρωτίστως του ευρύτερου, συναπτόμενου χώρου του), εν συντονισμώ προς το οικουμενικό μονοπολικό σύστημα και με ιδεολογικό άξονα την αξιολογία της δημιουργικής ελεύθερης αυτοπραγματούσεως.* Τον έμπρακτο στρατηγικό προσδιορισμό θα ακολουθήση η θεσμική συμφωνία. Οι Η.Π.Α. έχουν θέσει ρητά το θέμα: είναι ζήτημα που αφορά στο μέλλον της Συμμαχίας. Ποιο κράτος-μέλος θα διαφωνήση τιθέμενο εκτός της; Ούτε λύσις βεβαίως είναι η εκπεφρασμένη καιροσκοπική σχιζοφρένεια της

παρούσης θέσεως της Ελληνικής ηγεσίας: η Ελλάς είναι μέλος του ΝΑΤΟ, συμφωνεί, υπογράφοντας, για την δράσι του, και ταυτόχρονα επίσημα την επικρίνει ως θεμελιωδώς εσφαλμένη και εμπράκτως την αποκρούει. Εκπληρώνει και δεν εκπληρώνει τις συμβατικές υποχρεώσεις της ως μέλος της Συμμαχίας, ελπίζοντας και εκλιπαρώντας την συγκαταβατική κατανόησι των Η.Π.Α. Η στάσις είναι απελπιστικά αναξιόπιστη· είναι αυτόχρονα καταστροφική, της καταστροφής περαινομένης *εν καιρώ τω δέοντι*. Δικαιολογία βάσει επικαλουμένων "ιδιαιτεροτήτων" αποτελεί διπλό κακό: στην αντίθεσι προσθέτει ομολογία αδυναμίας σχεδιασμού και υλοποιήσεως σθεναρής, ρεαλιστικής πολιτικής.

Η επίσημη ελληνική υποστήριξις της Σερβίας υπό τις παρούσες περιστάσεις (έστω και κατά τον συνήθη στους πάντες ΝεοΕλληνικό τραγέλαφο) δεν εκπηγάζει από αρχές δικαίου ή από θρησκευτική ομοδοξία, αλλά εκφράζει την βαθύτερη σύμπτωσι στόχων (υπό διάφορες τακτικές) της πολιτικής της Σερβικής και Ελληνικής ηγεσίας. Αμφότερες αντίκεινται στην ΒαλκανοΜικρασιατική ολοκλήρωσι. Αμφότερες συνδυάζονται κατά *προτεραιότητα* προς τον Κεντρικό Ευρωπαϊκό Άξονα (τρίζοντα ήδη συνθέμελα). Αμφότερες αντιβαίνουν προς την νέα Μονοπολική διάταξι του παγκοσμίου πεδίου. Αμφότερες απλώς υποκύπτουν από ανάγκη σε Αμερικανικές πιέσεις για συγκεκριμένα θέματα αλλά δεν ενστερνίζονται το πνεύμα της δημιουργικής ανακαινίσεως που αντιπροσωπεύει η Αμερικανική ηγεμονία, και έτσι δεν μπορούν να ωφεληθούν από αυτό, ούτε να κινηθούν, πολύ περισσότερο, πρωτοποριακά στις δρομολογημένες ιστορικές εξελίξεις συνθέτοντας αποτελεσματικά την λογική, αξίες και συμφέροντα του τοπικού χώρου προς την λογική, αξίες και συμφέροντα του οικουμενικού μονοπόλου. Αμφότερες (με διαφορετικό βεβαίως τρόπο που ταιριάζει στις αντίστοιχες συνολικές συνθήκες) είναι δέσμιες ενός κοινωνιστικού μοντέλλου εξουσιαστικού κρατικού κατευθυντισμού στην ανθρώπινη δραστηριότητα και νοσηρής διαπλοκής όπου η επιτυχία είναι προϊόν όχι αξίας και ανταγωνισμού, αλλά προστασίας και συνδιανομής, όντας ταυτόχρονα ανταμοιβή στηρίξεως της εξουσίας ως νεμήτορος. Αμφότερες ταυτίζουν το Κράτος με φορέα εθνικοθρησκευτικών κατασταλτικών ιδεοληψιών. *Αθετούν ταυτόχρονα και την χωρολογική ταυτότητα των δυο χωρών και την δεσπόζουσα μορφή του παγκόσμιου δυναμικού πεδίου και το κινητήριο πνεύμα της κοσμοϊστορικά γόνιμης εποχής στην παρούσα τροπή των χιλιετιών.* Είναι προκαταδικασμένες σε αποτυχία. Η διαδικασία έφθασε νωρίτερα στην ημερα της κρίσεως για την Σερβία, γιατί εκεί ασκήθηκε η ίδια βασικά πολιτική ενεργητικά. Η Ελληνική ηγεσία την ακολουθεί παθητικά, γιαυτό οι συνέπειές της εμφανίζονται ως ομαλή αλλά συνεχής υποβάθμισις της χώρας.

Το στρατηγικό δόγμα του εξ Ανατολών κινδύνου και η συζυγής στρατηγική απόλυτος προτεραιότητας του Ευρωπαϊκού προσανατολισμού της χώρας πρέπει αμέσως να αλλάξουν όσο είναι ακόμη καιρός. Χρειάζεται σύντονος προσπάθεια κατά απόλυτο προτεραιότητα για την ενεργοποίηση του ΒαλκανοΜικρασιατικού τεράστιου αποθέματος "κοινότητας" προς ολοκλήρωση του γεωπολιτικού χώρου και για την βέλτιστη πόλωση των δυναμικών γραμμών του προς το παγκόσμιο Μονόπολο. Αυτό σημαίνει την ανάγκη συνολικής στρατηγικής συγκλίσεως με την Τουρκία και μέγιστου συντονισμού προς τις Η.Π.Α. Η συμμετοχή στις διαδικασίες της Ε.Ε. θα πρέπει να απορρέει από τις προηγούμενες προτεραιότητες. Άλλως τε ο λεγόμενος Ευρωπαϊκός προσανατολισμός είναι κατ' όνομα: στην ουσία πρόκειται για σύνταξι προς την Γερμανική πολιτική του ΓερμανοΓαλλικού άξονος. Αυτό κατέστη φανερό και πρόσφατα. Οι κρίσεις και ο πόλεμος έχουν πάντοτε το θετικό αποτέλεσμα να ξεκαθαρίζουν τις θολές καταστάσεις.

Έτσι η Ελληνική Ηγεσία επανέλαβε το Γερμανικό κατά βάσιν σχέδιο ειρηνεύσεως στην Γιουγκοσλαυία μια ημέρα μετά την απόρριψί του από το Συμβούλιο της Ε.Ε., δύο ημέρες αφ' ότου ήδη η Ρωσσία είχε υποχωρήσει από την δική της μεσολαβητική προσπάθεια, και τρεις ημέρες από τότε που το ΝΑΤΟ (με την Ελληνική ρητή συμφωνία) είχε επαναδιακηρύξει τους όρους καταπαύσεως των στρατιωτικών επιχειρήσεων στην Γιουγκοσλαυία. Επί πλέον οι Η.Π.Α. είχαν καταστήσει σαφές, κάτι που είναι αυτονόητο, ότι δηλαδή μετά την έναρξη των επιχειρήσεων κάθε άλλο ειρηνευτικό σχέδιο πλην της αποδοχής εκ μέρους της Σερβίας των όρων του ΝΑΤΟ αντιβαίνει προς τους σκοπούς και τα συμφέροντα των Η.Π.Α. και του ΝΑΤΟ. Ο πόλεμος δεν αντιτίθεται προς μία πολιτική συμφωνία: αντιθέτως γίνεται ακριβώς για να υπάρξει συμφωνία που χωρίς αυτόν, και με μόνα τα συνήθη διπλωματικά μέσα, δεν θα επετυγχάνετο έτσι ώστε να αντιστοιχή προς την συνολική φυσική τάξι των πραγμάτων. Ο πόλεμος είναι μια πολιτική, και καταλήγει σε μια διπλωματική πράξι. Μετά την έναρξη των πολεμικών επιχειρήσεων στην Γιουγκοσλαυία, η πραγματικότητα της τελικής πολιτικής διευθετήσεως θα είναι φυσικά πολύ βαρύτερη της προ της επεμβάσεως αναμενομένης, είτε εκφρασθή ρητά σε όρους συμφωνίας είτε προκύψει από αυτούς. Αλλά πριν την λήξι ενός πολέμου δεν συζητείται η συγκεκριμένη κατάσταση της μελλούσης ειρήνης, και δεν έχει ιδιαίτερη σημασία εάν συζητείται. Ο πόλεμος είναι πατήρ και βασιλεύς πολλών. Ιδιαίτερος στην παρούσα περίπτωση θα ενεργοποιήσει την φυσικώτερη και συντονώτερη διάρθρωσι του ΒαλκανοΜικρασιατικού Χώρου.

Σε αυτό το πολλαπλά και καθοριστικά αποκαλυπτικό πλαίσιο, είναι παράλογη η η ούτως ή άλλως ατελέσφορη επαναπρόταξις από την Ελλάδα του Γερμανικού Σχεδίου και η ρητορική εμμονή της ηγεσίας της στην ανάγκη "πολιτικής λύσεως" προ της ώρας της. Πιθανόν να εξαργυρώνεται με αυτήν την πολιτική η

μελλοντική παροχή κοινοτικών επιδοτήσεων και η συμμετοχή στην ΟΝΕ. Κάκιστη ανταλλαγή. Χειρότερη είναι η ευχή και ερασιτεχνική προσπάθεια εμπλοκής ενός τυπικού οργάνου διεθνούς forum συζητήσεων (του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε.) στην υπόθεσις. Η θέση αυτή είναι αφελής ή ύποπτη και υποβολιμαία. Δείγμα ρεαλιστικώτερο (μέσα στην λανθασμένη επιλογή του) έδωσε το Βελιγράδι απορρίπτοντας το παρόμοιο σχέδιο του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε.: αφού έτσι και αλλιώς δεν επρόκειτο να το δεχθούν οι Η.Π.Α. και επομένως δεν είχε πιθανότητα να πραγματοποιηθεί, το καθεστώς προτίμησε να φανή συνεπέστερο, εμμένοντας στην αρχική γραμμή του. Αν ήταν να συνεννοηθεί με κάποιον, δεν υπάρχει καλύτερος από τις Η.Π.Α. τις ίδιες.

Το Ελληνικό ηγετικό κατεστημένο αποδεικνύει εμπράκτως ότι περιστρέφεται γύρω από τον ΚεντροΕυρωπαϊκό άξονα σαν θέμα απόλυτης εθνικής προτεραιότητας. Διαπράττει θεμελιώδες χωρολογικό, πολιτιστικό και επικαιρικό σφάλμα. Για να το αποκρύψει, καλλιεργεί ή υποθάλλει έναν άκριτο λαϊκό αντιαμερικανισμό, που δεν έχει ρίζες στην κοινωνία, μόνο και μόνο για να υποστηρίξει ότι τον ελέγχει. Ο βαθύς αντιαμερικανισμός εγχωρίων "elites", αντιθέτως, οφείλεται στην αυτεπίγνωση του υστερήματος και της αναποτελεσματικότητός των. Η απουσία ρεαλιστικής στρατηγικής οδηγεί το σύστημα σε πολιτικές ακραίου και αυτοκαταστροφικού ομορτισμού. Χρησιμοποιούνται εθνικιστικά και φουνταμενταλιστικά ιδεολογήματα για να εμποδίζεται η ολοκλήρωση του οικείου ΒαλκανοΜικρασιατικού χώρου και η κίνησης της κοινωνίας προς εντεινόμενη ελεύθερη δημιουργικότητα και αυτοπροσδιορισμό.

Στην Ιστορία οι εξελίξεις είναι βασικά μη αναστρέψιμες. Τα λάθη δεν διορθώνονται χωρίς συνέπειες και τίμημα. Θα ήταν ύβρις προς την κοσμική τάξη αν οι αποτυχίες θα μπορούσαν να μετατραπούν μαγικά σε κατορθώματα. Γι' αυτό κάνει αποφασιστική διαφορά στον κόσμο η γνώσις και η σοφία, η πρόγνωση και η ευβουλία.

18 - IV - 1999

Το Συμβούλιο Ασφαλείας, με το νεο των πέντε Δυνάμεων, αντιπροσωπεύει αναχρονιστικά ένα μονοπολικό γεωπολιτικό σύστημα ιδιαιτέρως δυνάμεων, ίσως δυνάμεων προς την μονοπολική δομή της νέας παγκόσμιας πραγματικότητας. Η δομική του επηρεάζει δομή ως καταδικάζει σε αναποτελεσματικό όργανο υπέρμετρη σημασίας.

**[Δημοσιεύθηκε στον «ΕΘΝΙΚΟ ΚΗΡΥΚΑ»
Πατρών τον Απρίλιο του 1999]**